

Ogromne zainteresowanie programem Czyste Powietrze

Rozmowa z Anną Król, wiceprezesem NFOŚiGW

Anna Król, wiceprezesem NFOŚiGW fot. mat. prasowe

Do kogo skierowany jest Program Czyste Powietrze jakie są jego założenia i jak duży budżet przeznaczono na jego realizację?

Program Priorytetowy Czyste Powietrze skierowany jest wyłącznie do osób fizycznych, które są właścicielami i współwłaścicielami budynków jednorodzinnych lub tych właścicieli, którzy uzyskali zgodę na rozpoczęcie budowy jednorodzinnego budynku mieszkalnego.

Budżet programu wynosi 103 mld zł:

- w formie bezzwrotnej (dotacje): 63,3 mld zł
- w formie zwrotnej (pożyczki): 39,7 mld zł

Źródłami finansowania Programu Priorytetowego Czyste Powietrze są środki krajowe, którymi dysponuje Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, jak również planowane jest zaangażowanie środków unijnych – w ramach nadchodzącej od 2021 roku nowej perspektywy finansowej. Dofinansowanie udzielane jest w formie dotacji i pożyczki. Wysokość pożyczki określana jest na podstawie średniego miesięcznego dochodu na osobę w gospodarstwie domowym Wnioskodawcy, z zastrzeżeniem, że maksymalna kwota, od której liczona jest wysokość dotacji wynosi 53 tys. zł. Na pozostałą kwotę kosztów kwalifikowanych oferowana jest niskooprocentowana pożyczka przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Celem programu jest **wyeliminowanie możliwości spalania w gospodarstwach domowych najgorszej, jakości paliw i wymianę przestarzałych, wysokoemisyjnych pieców** na nowoczesne niskoemisyjne kotły z automatycznym podawaniem paliwa oraz pełną

kontrolą procesu spalania.

Istnieją dwie formy pomocy dotacja i pożyczka. Dotacje można otrzymać na wymianę starych źródeł ciepła na paliwo stałe oraz zakup i montaż nowych źródeł ciepła spełniających wymagania określone w programie. Wsparciu podlegają również inwestycje termomodernizacyjne związane z dociepleniem budynku oraz wewnętrznych przegród budynków oddzielających pomieszczenia ogrzewane od nieogrzewanych, a także związane z wymianą i montażem stolarki zewnętrznej (okna, drzwi itp.). W ramach dotacji i pożyczki można również sfinansować potrzebną dokumentację projektową. Natomiast niskooprocentowaną pożyczkę można przeznaczyć na instalacje odnawialnych źródeł energii – kolektorów słonecznych oraz mikroinstalacji fotowoltaicznych.

Osoby najuboższe o dochodach netto do 600 zł mogą otrzymać maksymalnie 90% zwrotu kosztów wartości przedsięwzięcia, a osoby o dochodach powyżej 1600 zł do 30%.

Od 1 stycznia 2019 r. dla osób o najwyższych dochodach dotacja zostanie zastąpiona częściowo ulgą podatkową. Trzeba jednak pamiętać, że maksymalna kwota, od której liczona jest wysokość dotacji wynosi 53 tys. zł. Na pozostałą kwotę kosztów kwalifikowanych można otrzymać niskooprocentowaną pożyczkę.

- Korzystając z programu Czyste Powietrze, można zyskać zwrot części poniesionych kosztów. Maksymalny możliwy koszt, od którego liczona jest dotacja to 53 tys. zł. Jeśli przekroczymy ten limit realizacji inwestycji, dodatkowe koszty mogą być dofinansowane w formie pożyczki. Określono również minimalny koszt kwalifikowany projektu – to 7 tys. zł.

Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z

programu? Gdzie należy się zgłosić, aby załatwić wszystkie formalności?

Zgodnie z zapisami Programu Priorytetowemu Czyste Powietrze, dofinansowaniu podlega jedynie uzasadniony technicznie i ekonomicznie zakres rzeczowy przedsięwzięcia.

Montowane urządzenia i modernizowane przegrody, oprócz obowiązujących przepisów, muszą spełniać wymagania określone w programie, oparte na przepisach tzw.

ekoprojektu, wynikających z Dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r.

Poza wymogami technicznymi przedsięwzięcia, ważny jest również czas jego realizacji.

Przedsięwzięcie może być rozpoczęte nie wcześniej niż w 2018 roku, a czas jego realizacji powinien wynosić nie więcej niż 24 miesiące od daty zawarcia umowy o dofinansowanie,

lecz nie później, niż do 30.06.2029 r.

Nabory wniosków są prowadzone przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i

Gospodarki Wodnejwłaściwe ze względu na realizację inwestycji, które będą stroną umowy o dofinansowanie realizacji przedsięwzięć i mogą być składane w wersji elektronicznej lub

papierowej.

Czy program Czyste Powietrze cieszy się zainteresowaniem właścicieli domów jednorodzinnych i osób posiadających zgodę na rozpoczęcie budowy domu jednorodzinnego?

Do 10 listopada br. Wojewódzkie Fundusze Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej

przyjęłyokoło12 tys. wniosków. Największe zainteresowanie Programem jest w woj.

śląskim, gdzie złożono blisko 2 tys. wniosków oraz woj. mazowieckim około 1800. W sumie

zarejestrowanych połączeń telefonicznych odnotowano około 110 tys., a aktywnych

użytkowników na Portalu Beneficjenta jest ponad 350 tys.

Program Czyste Powietrze był w tym roku tematem spotkania ZESPOŁU KOORDYNACYJNEGO KOMISJI EUROPEJSKIEJ, BANKU ŚWIATOWEGO ORAZ NFOŚiGW. JAK EKSPERCI Z UE OCENIAJĄ TEN PROGRAM?

Program Priorytetowy NFOŚiGW Czyste Powietrze był tematem drugiego spotkania Zespołu Koordynacyjnego Komisji Europejskiej, Banku Światowego oraz NFOŚiGW w obszarze efektywności energetycznej w budownictwie jednorodzinnym, które odbyło się 30 sierpnia 2018 r. w siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Na spotkaniu podkreślono wagę problemu jakości powietrza, który dotyczy kilku krajów UE, a do którego rozwiązywania przystąpił polski rząd. Podkreślano, że działania na rzecz poprawy jakości powietrza w Polsce swoimi funduszami zamierza wspomóc również Unia Europejska. Uczestnicy spotkania ocenili też, że dokonana w naszym kraju analiza problemu i proponowane rozwiązania są kompatybilne ze sposobem myślenia ekspertów Banku Światowego. Wyrażono również zadowolenie, że bezpośrednia realizacja projektu została powierzona NFOŚiGW, który jest znany i dobrze notowany w Komisji Europejskiej. Na spotkaniu wspólnie przyznano, że pełna realizacja programu w zakresie obsługi wniosków i rozliczeń będzie wymagała znacznych i dobrze przygotowanych zespołów.

Czy z programem Czyste Powietrze związane są przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym, zachęcającym do przeprowadzania kompleksowych inwestycji w termomodernizację?

Na starcie programu przeprowadzono szereg spotkań informacyjnych w poszczególnych gminach, które odbywały się od początku września bieżącego roku i były kontynuowane do 22 października 2018 r. Ministerstwo Środowiska przy współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zorganizowało w gminach ok. 2400 spotkań informacyjno-edukacyjnych. Na tych spotkaniach mieszkańcy otrzymali wyczerpujące informacje dotyczące Programu. Spotkania te cieszyły się dużym zainteresowaniem, co potwierdza wysoka frekwencja oraz ilość złożonych wniosków.

Wszystkie WFOŚiGW posiadają wykwalifikowaną i doświadczoną kadrę w postaci doradców energetycznych, którzy służą pomocą i udzielają kompleksowych informacji wszystkim zainteresowanym programem. Konsultanci i doradcy udzielają informacji wszystkim zainteresowanym w punktach obsługi klienta, podczas spotkań w gminach, a także drogą mailową i telefoniczną.

Należy przy tym dodać, że pomocą służą również Doradcy energetyczni, zatrudnieni w Narodowym i wojewódzkich funduszach ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w ramach projektu finansowanego ze środków unijnych pn. *„Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”*.

Jakich korzyści obszarze ochrony środowiska należy oczekiwać w wyniku realizacji tego programu?

Program Priorytetowy Czyste Powietrze ma w swoich założeniach przede wszystkim likwidację lokalnej uciążliwości, zwaną smogiem. Takie zanieczyszczenia, jak pył zawieszony (w tym jego najdrobniejsze frakcje, tj. PM_{2,5} i PM₁₀) i towarzyszący mu benzo(α)piren oraz dwutlenek siarki, emitowane są przez niskie kominy segmentu komunalno-bytowego i wpływają na pogorszenie jakości powietrza na terenach

Ogromne zainteresowanie programem Czyste Powietrze

sąsiadujących z zabudową mieszkaniową. Oszacowano ilość eliminowanych zanieczyszczeń w programie (np. PM_{2,5} – 61 tys. ton/rok, SO₂ – 270 tys. ton/rok), ale znaczenie ma tu przede wszystkim fakt ich likwidacji u źródła, tj. znaczące zmniejszenie emisji lokalnej, tj. niskiej emisji na terenach mieszkalnych.

Realizacja Programu Czyste Powietrze zmniejszy emisję zanieczyszczeń globalnych w tym dwutlenku węgla, wpływających na zmianę klimatu. Efekt ekologiczny, który będzie osiągnięty w wyniku realizacji programu dla tego zanieczyszczenia jest również oszacowany; przewidujemy, że zmniejszenie emisji CO₂, odnoszone do roku, wyniesie co najmniej 30 milionów ton.

Wyeliminowane także zostaną niebezpieczne odpady, powstające po spalaniu niewłaściwych substancji w kotłach, ponieważ w nowo montowanych źródłach ciepła nie będzie już można spalać np. odpadów – kotły nie będą posiadać rusztów awaryjnych.